

MINISTERRAAD

Nr. 4380

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 8 maart 1968 in de Trêveszaal, aangevangen
's morgens om negen uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: de minister-president De Jong en de ministers
Beernink, De Block, Klompé, Lardinois, Luns
(de punten 3c t/m 3i, 4, 8, 11 t/m 14d), Polak,
Roolvink, Schut, Den Toom, Veringa en Witteveen
(Afwezig zijn de ministers Bakker en Udink)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Keyzer, De Koster (punt 3), Grapperhaus
(punt 4) en Van Veen (de punten 4, 8 14b en d)

Secretaris: drs. J. Middelburg
Notularis : mr. J. P. M. H. Merckelbach

1. Notulen van de vergadering van 1 maart 1968

Wijzigingen

Blz. 10. Eerste onvolledige alinea, regel 5 t/m 7:
"dat over de...t/m...trekkingsrechten" wordt
gewijzigd in: voor de speciale trekkings-
rechten waarbij toch al voor

Blz. 14. Tweede volledige alinea, regel 6: tussen
"verbod" en "wordt" wordt ingevoegd:
voor tabak

Derde volledige alinea, regel 8 "inmiddels"
wordt vervangen door: zo gauw dit kan

Blz. 16. Punt 10...

3 b. Toetreding van Groot-Brittannië tot de EEG (Zie notulen m.r. 3 maart 1968, punt 3a)

Minister Luns herinnert eraan dat de bespreking van vorige week in de Europese ministerraad, vrij goed is verlopen en dat daarbij de Duitse minister Brandt voorstellen heeft gedaan die neerkwamen op de vorming van een vrijhandelszone binnen de regels van de GATT. Op verzoek van de Beneluxdelegaties zijn deze voorstellen op papier gezet. In vergelijking met de mondelinge uiteenzetting blijkt dit memorandum, dat ter vergadering wordt rondgedeeld, een verwaterd stuk. De vorige dag hebben enkele bewindslieden dit besproken met de Nederlandse Commissieleden Mansholt en Sassen. De heer Mansholt achtte dit memorandum, dat veel minder ver gaat dan de voorstellen van minister Brandt, een weinig constructieve bijdrage. Gesteld dat de Britse regering op het voorgestelde arrangement zal ingaan, dan zal het nog minstens een jaar duren, voordat enig resultaat wordt bereikt. Het Europese elan van de Britse regering zal dan waarschijnlijk verdwenen zijn met als gevolg dat de politieke kloof tussen de kandidaatlanden en de EEG nog groter zal worden. De heer Mansholt adviseerde daarom erop aan te dringen dat in het Duitse voorstel in het perspectief van de toetreding een organieke band met Brittannië wordt gelegd. Spreker acht het eveneens noodzakelijk dat op korte termijn een politiek succes voor de Britse regering wordt bereikt. Hij wijst er voorts op dat de Duitse regering, hoewel minister Brandt in de laatste Raadszitting het Beneluxmemorandum positief beoordeelde, thans in feite dit memorandum, waarschijnlijk omdat Frankrijk er toch niet mee zal instemmen, buiten beschouwing laat. De punten van het Beneluxmemorandum zullen de volgende dag (zaterdag) en marge van de Raadszitting worden besproken.

Staatssecretaris De Koster geeft een korte toelichting op het Duitse memorandum. Voorgesteld wordt om op handelspolitiek gebied door middel van multilaterale onderhandelingen tussen de Zes en de Vier, conform de regels van de GATT (art.24) tot een geleidelijke verlaging van de douanerechten te komen. De onderhandelingen op landbouw-politiek gebied zullen door de EEG met elk der vier kandidaatleden afzonderlijk worden gevoerd. Het technologische deel van het Duitse memorandum gaat uit van de Raadsbeslissingen van 31 oktober 1967. De heer Mansholt heeft er de vorige dag nog op gewezen dat de Europese Commissie bij de technologische samenwerking een rol zal moeten spelen, zelfs als het Beneluxmemorandum wordt aanvaard. Over de vraag of de Europese Commissie ook een rol moet spelen indien het Beneluxmemorandum alleen door Vijf of minder EEG-landen wordt uitgevoerd, had dr.Mansholt nog geen oordeel. Het is mogelijk dat de Duitse voorstellen voor Frankrijk onaanvaardbaar zullen zijn, nu daarin op sprekers verzoek artikel 24 van de

GATT wordt...

GATT wordt genoemd. Spreker is van oordeel dat de volgende dag in Brussel, wanneer de voorstellen van de Beneluxlanden, Italië en Duitsland worden besproken, in ieder geval moet worden voorkomen dat het Beneluxmemorandum van de tafel wordt geveegd.

Minister Luns zegt in antwoord op een vraag van minister Klompé dat de Europese Commissie, volgens de verdragen van Parijs en Rome geen aanspraak kan maken op een rol bij de technologische samenwerking. Spreker heeft de heer Mansholt erop gewezen dat de Commissie niet dergelijke aanspraken heeft gemaakt, toen tussen Frankrijk en Brittannië technologische afspraken werden gemaakt en evenmin bij het Duits-Franse verdrag.

Minister Witteveen is van oordeel dat men het Duitse memorandum niet al te negatief moet beoordelen. Spreker ziet in dit memorandum toch een stap in de richting van de definitieve toetreding van Groot-Brittannië, zelfs al is deze toetreding niet als zodanig in het memorandum vastgelegd. Door de totstandkoming van een douane-unie wordt immers de noodzaak groter om tot nauwere samenwerking op andere terreinen over te gaan. Spreker deelt mede dat dr. Mansholt van oordeel was dat de Europese Commissie moet voortgaan met de bestudering van problemen die de Britse toetreding in de weg staan. Het voorgestelde mandaat in het Duitse memorandum op pagina 9 onder punt 1 biedt hiervoor een goed aanknopingspunt. Spreker is van oordeel dat deze voorstellen door Nederland moeten worden ondersteund. Wel zal bij de bestudering van de economische en monetaire problemen die aan de Britse toetreding verbonden zijn, ook het monetaire comité moeten worden ingeschakeld, aangezien de Europese Commissie hiervoor onvoldoende deskundigheid bezit.

Minister De Block wijst erop dat het voorstel om de onderhandelingen met de vier kandidaatleden volgens de regels van de GATT te laten verlopen, verderop in het Duitse memorandum wat wordt afgezwakt. Spreker is van oordeel dat Nederland erop moet insisteren dat deze onderhandelingen conform de GATT moeten worden gevoerd. Hij vreest voorts dat de op pagina 2 sub 4 genoemde uitzonderingenlijst geen beperkte lijst zal zijn. Spreker is van oordeel dat men er onverstandig aan doet te blijven vasthouden aan het standpunt dat de technologische samenwerking buiten de Europese Commissie moet worden gehouden.

Minister Lardinois is het niet eens met de financieel-economische benadering van de Duitse voorstellen door minister Witteveen. Spreker is van oordeel dat men het Duitse voorstel uitsluitend politiek moet benaderen. Hij ziet het voorstel als een Franse manoeuvre om de Britse regering in een positie te dringen waarin zij genoeg moet nemen met een voorstel dat politiek geen inhoud heeft. Spreker is van oordeel dat van Nederlandse zijde pas op de merites van de Duitse voorstellen kan worden ingegaan, indien daarin een, ook door Frankrijk aanvaarde,

positieve uitspraak wordt gedaan over de Britse toetreding. Zolang dit niet het geval is, zal Nederland onverkort moeten vasthouden aan de hoofdpunten van het Benelux-memorandum.

Minister Luns antwoordt minister Witteveen dat de heer Mansholt hem erop heeft gewezen dat aan een douane-unie veel meer problemen vastzitten dan aan een toetreding. Spreker herinnert eraan dat Groot-Brittannië voor toetreding alle EEG-regels heeft aanvaard en alleen over de overgangsregeling wil onderhandelen. Spreker is met de heer Mansholt van oordeel dat een douane-unie alleen aanvaardbaar zou zijn, indien zij op een of andere wijze wordt geïnstitutionaliseerd, zodat de kandidaatleden enige inspraak kunnen krijgen. Spreker is het geheel eens met de benadering van minister Lardinois. Staatssecretaris De Koster wijst erop dat er een groot tijdsverschil ligt tussen toetreding en een douane-unie. In geval van toetreding zal het Verenigd Koninkrijk in drie jaar zijn landbouwbeleid hebben aangepast, zodat de grenzen open kunnen. De totstandkoming van een douane-unie is een veel gecompliceerder en langduriger proces.

Minister Luns antwoordt op een vraag van minister Polak dat het inderdaad niet is uitgesloten dat Nederland, dan wel de Benelux-landen, tijdens de aanstaande zitting van de Europese ministerraad de zwarte piet in handen krijgt. De waarschijnlijke houding van Italië en van de Europese Commissie geeft spreker echter goede hoop dat Nederland niet zal worden geïsoleerd. Hij stelt voor in de aanstaande Raadszitting vast te houden aan het Beneluxmemorandum en ernaar te streven dat in het Duitse voorstel, in het perspectief van de toetreding, een institutioneel verband met Brittannië en de andere kandidaatleden wordt opgenomen. De raad kan zich met dit voorstel verenigen.

3 c. Wetenschappelijke samenwerking in de EEG

Minister Luns deelt mede dat de Europese Commissie voornemens is om en marge van de OESO-vergadering van 11 en 12 maart a.s. een voorbereidend gesprek te houden met de ministers van wetenschappen van de Zes over een nauwere samenwerking op wetenschappelijk terrein. Spreker heeft tegen een dergelijk gesprek dezelfde bezwaren als tegen het overleg in de commissie-Maréchal. Minister Veringa deelt mede dat hij, na overleg met minister De Block, reeds heeft laten weten dat hij niet aan dit gesprek zal deelnemen.

3 d. Hulp voor de...

voor de
onderhande-
lingen